

[Damsgaard.]

udvidelsen må ske i mindre hidsigt tempo end i de seneste år. Vi må f. eks. indstille os på, at vort samfund selv må præstere en større del af den opsparring, vi skal bruge til investeringer her i landet for at løse de mange store opgaver, vi har, boliger, arbejdspladser, forureningsbekæmpelse ikke at forglemme, som alle taler om og med rette, uddannelsessteder, sociale institutioner, broer, veje osv. osv. Derfor må vi bl. a. stille krav om, at de, der lægger beslag på andres opsparring, også må præstere en større andel selv, både private og f. eks. kommuner.

Jeg skal ikke ved denne førstebehandling gå ind på finanslovsforslagets enkelte poster, dem skal vi jo i de kommende måneder se nøjere på i finansudvalget og i de kommende behandlinger her i folketinget. Men jeg kan på venstres vegne anbefale forslaget til en velvillig fortsat behandling.

Grethe Phillip: Finanslovsforslaget har aldrig været let tilgængeligt. I år er det særlig svært at danne sig det fornødne overblik over forslaget, fordi der er sket betydelige omflytninger mellem de forskellige paragraffer bl. a. på grund af den nye byrdefordeling og den ændrede udbetaling af børnetilskud.

Det falder straks i øjnene, at statens samlede budget nu igen tager et kraftigt spring opad. Selv om nogle af stigningerne er rent konteringsmæssige og andre kan tilskrives løn- og prisstigninger, bliver der alligevel en reel stigning tilbage på ca. 7 pct.

Det fremgår tydeligt af finansministerens tale, at han har været meget betænkelig ved omfanget af denne stigning. Nu tilfalder det jo en finansminister at være den, der skal holde igen på udgifterne, specielt hvis de er inde i en voksende stigningstakt. Men jeg har ikke samme sympati og forståelse som ministeren for de kredse i befolkningen, der mener, at regeringen skulle have slået bremserne så hårdt i, at stigningen i det offentlige udgifter allerede var bragt til ophør. Jeg deler ikke denne holdning. Ikke alene fordi det, som ministeren rigtigt påpeger, ville være praktisk umuligt, da vi er bundet af en række tidligere vedtagne udgiftkrævende love — som vi notabene praktisk talt alle sammen har stemt

for — men også fordi jeg mener, at staten i et udviklings- og vækstsamfund som vores stadig bør udvide sin indsats, ikke mindst hvad angår undervisning, forskning og sociale foranstaltninger. Jeg vil, som jeg ofte har gjort det før, pointere, at jeg anser det for meget vigtigt, at staten i sin administration og sine aktiviteter i øvrigt føler sig forpligtet til at rationalisere mest muligt. Jeg har derfor også med glæde set boligministerens nylig fremlagte planer om en omlægning af statens lokale- og byggeadministration med en sådan rationalisering for øje.

Jeg er også enig i, at det er vigtigt, at der stadig bliver et spillerum for en øget aktivitet inden for den private erhvervssektor. Men jeg er af den opfattelse, at offentlige investeringer, særlig hvor det gælder uddannelse og transportanlæg, meget vel kan være forudsætninger for udbygning af vort erhvervsliv. Jeg finder det derfor lidet rationelt at opstille en målsætning, der går ud på at mindske væksten i statens aktiviteter til det minimale, endsige til helt at sætte stop.

Noget andet er så, at den foreslåede stigningstakt for statsbudgettet i det kommende år efter alt at dømme vil indebære, at der kun bliver et meget beskedent spillerum på 1-2 pct. tilbage for udvidelse af det private forbrug. Der ligger derfor en opgave i at få befolkningen til at acceptere en sådan fordeling mellem udvidelse af henholdsvis offentlig og privat konsum, og den opgave mener jeg at vi politikere bør tage på os bl. a. ved løbende i højere grad end hidtil at orientere befolkningen om de opgaver, staten tager op, og hvorfor vi gør det.

Jeg skal ikke gennemgå hovedtallene for de enkelte ministres områder, men nøjes med at trække et par enkelte ministerier frem.

Socialministerens budget overstiger nu 10 milliarder kr. Noget af den store stigning er af rent formel karakter. Bag udgiftstallet skjuler sig dog også betydelige reelle sociale fremskridt. Den fulde folkepension for alle bliver en realitet fra april 1970, og børnetilskudsordningen inklusive den nye moderskabsydelse vil give reelle forbedringer, der særlig bliver til gavn for enlige forsørgere. Åndssvageforsorgen er med sine 539 mill. kr. i driftsudgifter og 71 mill. kr. i anlægsudgifter et af de meget store udgiftsområ-